

"קריאת קודש" דורך הרבנים הגאונים מורי הוראה פון בארא פארק בנוגע "קלף" ברייט פובליצירט

זיך צו פירן, און דערנאך נאכקוקן אויב אלעס ווערט פולשטענדיג אויסגעפירט. דאס ווערט זייער קלאר פארשטאנען לגבי יעדע זאך וואס ס'זענען שייך דערביי הלכות אויף וואס

(פארזעצונג אויף זייט 90)

תשס"א דורך "ועד משמרת סת"ם". דארט האט מען זייער ערנסט באטראכט אלע ענינים וואס זענען נוגע אויסארבעטן קלף, און מ'האט איינשטימיג אנגענומען אז ס'איז אויסטערליש דרינגענד אז די פירמעס זאלן זאפארט אננעמען א השגחה מעולה.

די רבנים שליט"א האבן אויסגעשמועסט אז מ'דארף נישט דוקא ווארטן ביז ס'פאסירט חלילה עפעס אויסטערליש כדי מ'זאל פארשטיין אז פארמעט דארף א השגחה, כשר'ע פארמעט איז די יסוד פאר כשר'ע תפלין און מזוזות, און אז מ'פארשטייט אז מ'קען היינט נישט טרינקען קיין גלעזל סאדא אן קיין השגחה - וויאזוי קען מען ח"ו לאזן אזא הייליגע זאך ווי תפלין און מזוזות ממש אויף הפקר?

דאס אלעס איז געזאגט געווארן אפילו ווען א פירמע ווערט אנגעפירט דורך ערנסטע און ערליכע בעלי בתים וואס ווילן זיך פירן מיט אלעמען לויט ווי די הלכה איז, אבער אזוי ווי מ'פארשטייט אז מ'קען נישט אפערירן די וויכטיגע ענינים פון א פאבריק אן די געניטע פירערשאפט פון א טיכטיגן מענעדזשער, אזוי קען מען אויך נישט ריכטיג עומד זיין על המשמר אפילו אויפ'ן מינימום וואס ווערט פארלאנגט לויט הלכה, אנדעם וואס א געלונגענער און פאראנטווארטליכער בעל מכשיר זאל געבן גענויע אנווייזונגען וויאזוי

ניו יארק - במשך די פאלגענדע טעג וועט גאר שטארק פובליצירט ווערן דער "קריאת קודש" פון זיבן און צוואנציג גאר פראמינענטע רבנים פון בארא פארק, וועלכע האבן אויפגעפאדערט די פארמעט פאבריקאנטן נאך אין יאר תשס"א אז זיי זאלן זאפארט שטעלן זייערע פאבריקן אונטער פארלעסליכע השגחות.

דער "קריאת קודש" איז אונטערגעשריבן געווארן ביי אן "אסיפת הרבנים" וועלכע איז אראנזשירט געווארן נאך אין יאר

הקמת מצבה

של הרה"ח

ר' ישעי' מנחם קליין ב"ר חיים ז"ל

יתקיים אי"ה

ביום א' פרשת תרומה

בשעה 1:00 אחה"צ

בביה"ח ד'שיכון סקווירא

המשפחה

פאר אינפארמאציע רופט 845.782.1751

מערסטע אויסגעהאלטן און צוגעפאסט לויט די אומשטענדן פונעם פאבריק. און אויך כדי די פירמעס זאלן נישט קענען פארפירן דעם ציבור אז זיי האבן שוין געטאן אזא תקנה, ווילאנג ס'ווערט נישט באשטעטיגט דורך א רב המכשיר.

*

דער ברייטער ציבור היראים וחרדים לדבר ה' איז שוין ב"ה געקומען צו איינזעעניש אז דער ענין פון פארמעט איז נישט קיין שטח הפקר וואו יעדער איינער קען זיך טון מה שלבו חפץ, נאר מ'וועט נישט קענען פארקויפן קיין פארמעט נאר אזעלכע וואס איז אונטער א שטרענגער אויפזיכט און אויטאריטעט מצד פראמינענטע רבנים שליט"א.

דער חרדישער ציבור אין אלע עקן פון וועלט הערט זיך צו צום רוף פון די גדולי ישראל בכל מקומות מושכותיהם, וועלכע פאדערן און מאנען אז אלע חלקים פון אויסארבעטן עורות פאר פארמעט מעגן נאר געטאן ווערן אונטער א שטרענגען אויפזיכט פון רבנים אדער בתי דינים וועלכע זענען גענוג קאמפעטענט צו געבן הוראות און אכטונג-צו-געבן וויאזוי דער פארמעט ווערט געמאכט.

סיבות:

איינס, היינט איז יא פארהאנען אידן שומתומ"צ וואס קענען אויסארבעטן קאלך אן די הילף פון מאשינען. צוויי, לויט'ן היינטיגן מציאות קען מען נישט אויסארבעטן קיין פארמעט אן מישן די קאלך, ממילא איז דאס מישן א חלק פון עיבוד. און דריטענס, א מאשין איז הארבער פון א גוי וויבאלד א מאשין קען נישט איינזען האבן צו טאן לשמה. נאך מער, אפילו לויט די פוסקים וועלכע האלטן אז א מאשין קען יא געניצט ווערן אין א פלאץ וואס מ'דארף "לשמה", וואס לויט זיי מעג מען לכתחילה יוצא זיין די מצוות פון מצות און ציצית אפילו זיי זענען פאבריצירט געווארן דורך מאשינען - איז מען אבער ליידער נישט נוהר אין טייל פאבריקן (כפרט די וואס האבן נישט קיין אייגענע און מאכן דאס ביי די גוים אן קיין איבערזיכט פון א רב) אז א איד א שומר תורה זאל אנזינדן דעם מאשין און איינזען האבן "לשמה", אין אזא פאל איז דאס א פראבלעם אפילו לויט די מתירים פון מאשין מצות און ציצית. דערפאר איז דאן ארויסגעהויבן געווארן די פירמעס וואס מאכן יא אלעס אליין מיט די הענט, דורך אנשים יראים ושלמים וועלכע האבן איינזען אלעס

פון בארא פארק וועלן שטיין צו דער האנט און וועלן מעורר זיין דעם ברייטן ציבור קאסטומערס צו שטיין על המשמר און אכטונג-צו-געבן וואס זיי נעמען אין דער האנט אריין. זיי האבן ערקלערט אז דאס וועט זיין א שטארקער הילף צו צווינגען די מנהלים פון די פאבריקן אנצונעמען די שטרענגע השגחות פון פאראנטווארטליכע רבנים.

זיי האבן גאר שטארק אויסגעלויבט די רבנים אין בארא פארק וועלכע האבן גענומען די ריכטיגע שריט צו מתקן זיין דעם וויכטיגן ענין, זיי האבן איבערגענומען אלע דאקומענטן און בילדער פון דער אסיפה לשם שמים און אריינגעשטעלט אין די ארכיוון פון דער "עדה החרדית" לזכרון עולם. די "עדה החרדית" זעלבסט האט זיך אויך באצויגן צו דער זאך מיט'ן פולן רענסקיטי, זיי האבן פארשפראכן צו טון וואס זיי קענען, און זיי האבן דאס אויסגעפירט. אין א קורצער צייט דערנאך האבן זיי קובע געווען א השגחה אויף די "עבודת יד" אפטיילונגען פון די פירמעס "קסט-קעניגסבערג" אין ירושלים עיר הקודש, און "נאפארשטאק-ראטענבערג" אין בית שמש וועלכע פראדוצירן גאר מהודר'דיגע און גוטע קלף.

אין דער זעלבער צייט האבן זיך די בארימטע פירמעס "ראזמאן" און "פאר הקלף" צוגעהערט צום הייסן רוף פון פון די רבנים שליט"א, און אנגענומען דעם פראמינענטן השגחה פון הגאון הגדול ר' משה שאול קליין שליט"א וועלכער געט זייער שטארק אכטונג אז אלעס וואס מ'טוט אין פאבריק זאל זיין אזויווי ס'באדארף-צו-זיין על צד היתר טוב.

די דאזיגע פירמעס האבן אויך אפטיילונגען פון די גאר מהודר'דיגע "עבודת יד" קלף, וואס איז ריכטיג כשר לכל הדעות. און לויט ווי זיי געבן איבער, קען מען ביי זיי האבן זייער גוטע עבודת יד קלף, ס'איז אבער דרינגענדיג וויכטיג צו באשטעלן גענוג פון פאראויס.

"קריאת קודש" דורך הרבנים פון נ.פ. בנוגע "קלף" ברייט פובליצירט

(פארזעצונג פון זייט 12)

כשרותן, ולרוב הפוסקים אף מדאורייתא. "וכבר נשאו ונתנו הרבנים ומורי הצדק דבארא פארק בכובד ראש, ובכמה אסיפות חומר ענין הקלפים שהם יסוד חלות קדושת סתו"מ, וחייבים המה להתעבד תחת פיקוח והשגחה מעולה עכ"פ לא פחות משאר עניני כשרות הנעשים במפעלים.

"היות שעירנו הכי גדול בעולם של קוני הקיבוץ החרדי הכי גדול בעולם של קוני תשמישי קדושה המובאים מארץ ישראל, ע"כ הננו החו"מ פונים לכל מעבדי הקלפים ללא יוצא מן הכלל שיעמידו מפעליהם תחת פיקוח והשגחת ביי"ד. כי רק באופן זה שייך להיות סמוכים ובטוחים בכשרותם והידורם, ורק על אלו המפעלים שיש השגחה מסודרת ונכל להמליץ לבני קהלותינו המהדרים ומשלמים מיטב כספם.

דער קול קורא איז אונטערגעשריבן געווארן דורך זיבן און צוואנציג חשוב'ע רבנים און גאונים שליט"א וועלכע פארטרעטן און ווערן רעספעקטירט ביי אלע שיכטן און קרייזן פונעם חרדישן אידנטום אין בארא-פארק.

דער באריכט פון דער געהויבענער אסיפה לשם שמים, און אויך די הלכה'דיגע שאלות וואס מ'האט דארט אויסגעשמועסט זענען אריבערגעשיקט געווארן צו הגאון האדיר און פוסק הדור בעל "שבט הלוי" שליט"א וועלכער האט געענטפערט דערויף בכתב אז ס'איז א געוואלדיגער און דרינגענדער "תיקן עולם" איינצופירן אזא תקנה וויבאלד אן א השגחה קען דער פארמעט זיין פסול בתכלית, אויך האט ער אפגעשריבן לענגערע ביוורים לגבי די שאלות וואס מ'האט אויסגעשמועסט ביי דער אסיפה לויט ווי ס'איז שוין נעדרומט איז זיינו ספר שר"ת שבת הלוי

מ'דארף מקפיד זיין, צב"ש עסנווארג אדער תשמישי קדושה וכדומה. מענטשן ווערן אפילו אויפגעפאדערט זיך נישט צו פארלאזן אויף סיי וועלכן בעל מכשיר, נאר אויף איינעם וואס מ'איז ווייסט קלאר אז ער פארמאגט סיי די נויטיגע קוואליפיקאציעס, און סיי גענוג רבינישער פאראנטווארטליכקייט, אז מ'קען אים געטרויען מיט א הכשר - אלא וויאזוי זאל עמיצן אפילו בייפאלן זיך צו פארלאזן אויף א זאך וואס ווערט געברענגט פונדערווייטנס אן קיין שום השגחה בכלל?

נאך איז ארויסגעברענגט געווארן, אז אנדערש ווי אמאל ווען ס'זענען נאר געווען עטליכע פאבריקאנטן וואס האבן פאבריצירט פארמעט, און מ'האט געקענט טראכטן אז די זאך איז מער ווייניגער אונטער קאנטראל, איז דער ענין אבער היינט - ווען יעדן טאג עפנט זיך א נייער פירמע וואס פראדוצירט פארמעט - פיל ערגער, און מ'קען זיך נישט פארלאזן אויף קיין בעל הבית אין קיין שום פאל.

כפרט לויט ווי ס'איז איינגעפירט ביי די נייע און קלענערע קאמפאניס וואס קענען נישט אליין דעם פאך פון אויסארבעטן פארמעט, אדער וואס צוליב פינאנציעלע חשבונות קענען זיי זיך נישט ערלויבן אליינס אויסצוארבעטן פארמעט, גייען זיי אריבער צו א גרויסן פאבריק וועלכע געהערט און ווערט אנגעפירט דורך א פרייען בעל הבית, א מחלל שבת ויום הכיפורים להכעיס, וועלכער דארף - מצד ההלכה און מצד פראקטיק - נאכגעקוקט ווערן מיט פיל מער חשד ווי א גוי (עיין יורה דעה סי' קיח), איז זיכער נישט אויסגעהאלטן זיך צו פארלאזן מיט דעם אויף יעדן מענטש וואס ס'וועט זיך אים אמאל פארגלוסטן זיין עירי הלל

מאנאסן האט דער ראביי זיך כסדר פאראינטערעסירט וואו עס קומען פאר ברייתין פון חרדישע קינדער, און ער פלעגט אהינקומען און סטראשען די מוהלים מיט'ן ערגסטן אויב פירן זיי דורך די מצוה כהלכתה.

עטליכע וואכן נאך סוכות איז פארגעקומען א בריית פאר צווילינג-אינגלעך אין פלעטבוש. דער ערשטער קינד האט געהאט א שטיקל אויסשלאג, און דער מוהל האט געזאגט אז ער וויל נישט מאכן דעם בריית, ווילאנג א דאקטאר זאגט נישט וואס דאס איז, און באשטעטיגט אז מען קען פארדועצן מיט'ן בריית. מען האט געטראגן דאס קינד צו א דאקטאר וועלכער האט געזאגט אויף זיין אחריות אז עס איז נישט קיין שום פראבלעם, און אויף דעם סמך האט מען געמאכט דעם בריית.

דער מוהל איז געווען הרה"ג רבי יצחק אהרן פישער שליט"א, וועלכער איז באקאנט איבער דער וועלט אלס איינער פון די גרעסטע מוהלים מומחים. ער האט שוין דורכגעפירט צענדליגער טויזנטער ברייתין אויף קינדער און

איבערגעכאפט פונעם ערשטן קינד. דער אויבנדערמאנטער ראביי טענדלער איז געווארן געווארן פון די מעשה, און ער האט אנגעפאנגען צו מאכן א גאנצן טומל און איבערקערעניש, זאגנדיג אז איצט זעט מען אז ער איז געריכט געווען פון אנהייב.

כדי צו זיין אויף די זיכערע זייט, איז דער מוהל הרב פישער דורכגעגאנגען א רייע קאסטבארע טעסטס, און ער איז געפארן צו גרויסע דאקטוירים, אזוי ווייט ווי לאס אנדזשעלעס. אלע פראבעס זענען צוריקגעקומען הונדערט פראצענט נעגאטיוו, אז ער ליידט נישט פון די ווירוס.

דער ראביי טענדלער האט אבער נישט איינגערודט, און ער האט צוזאמענגעשטעלט א קאאליציע פון דאקטוירים, אלע פון זיי רעפארם אידן, וועלכע האבן געעפנט א מערכה אונטערצוברענגען בריית מילה, אזוי ווי מען האט עס געמאכט טויזנטער יארן ביי כלל ישראל.

די קאאליציע וויל איינפירן

שטודיע: קרענק איז הויפט גורם צו באנקראטן

(פארזעצונג פון זייט 2)

שטודיע, די אומגעהויערע הויכע קאסטן פון מעדיצינישע בילס, און כמעט ביי 50 פראצענט איז דאס געווען דער אורזאך צו באנקראט. פון די וואס האבן באנקראטירט, האבן איבער 68 פראצענט געהאט מעדיקעל אינשורענס דעקונג בשעת פילן בענקראפט.

"מיר מוזן איבערטראכטן וועגן העלט רעפארם. דעקן די וואס האבן נישט קיין אינשורענס איז נישט גענוג, מיר מוזן גאראנטירן אז די וואס האבן יא אינשורענס זאלן בעסער געדעקט, ווערן" האט געזאגט דר. וואלהענדלער, א שטודיע מיטארבייטער און מעדיצינישער פראפעסאר.

ארום 56 פראצענט פון די באנקראטירטע זענען געווען גענוג פארמעגליך צו פארמאגן אן אייגן הויז, און זענען געווען שטודירטע.

איבער די פארגאנגענע וואכן איז דער ראביי געווארן געווארן אז הרב פישער גרייט זיך דורכצופירן א בריית אין מאנסי, אין ישיבה ד'ספרינג וואלי. דער ראביי איז אהינגעפארן, און פאר דער בריית האט זיך אנגעפאנגען האט ער מבזה געווען הרב פישער בפני כל עם ועדה, אין פראנט פון אפאר הונדערט אידן, שרייענדיג אויף אים כאחד הריקים, מיט די ערגסטע לשונות, און ער האט אים געסטראשעט אז אויב שטעלט ער זיך נישט אפ שוין, וועט ער אריינגעבן ערנסטע קלאגעס קעגן אים.

הרב פישער האט אבער אנגענומען די בזיונות פאר לייב, און ער האט דורכגעפירט דעם בריית מילה ווי די הלכה איז. בלויז א טאג שפעטער איז אנגעקומען צו הרב פישער א סוכפינע פון געריכט, און אז באפעל אז ער מוז ענדיגן מציצה בפה, ווילאנג די טענות ווערן אויסגעהערט.

אזוי ווי די קאאליציע האט געזען אז זיי האבן נישט קיין שום ערנסטן הומור, האבן זיי געעפנט א ווילדע השמצה אין די גוי'אישע פרעסע. זיי זענען ארומגעלאפן צו אלע גוי'אישע צייטונגען, און איבערגעגעבן כאילו הרב פישער איז א פאנאטישער עקסטרעמיסט, וואס פירט דורך בריית מילה אזוי ווי מען האט עס געטאן אין מיטל-אלטער, אבער קיינער טוט דאס

זשעף מאריס, א באאמטער אין די באנקראפטי אינסטיטוט, וועלכער איז געגרינדעט געווארן דורך דעם קאנגרעס אין 1982, צו אנאליזירן די באנקראטן, האט אבער געזאגט, אז די שטודיע שפיגלט נישט אינגאנצן אפ גענוי די היינטיגע שאצונגען, אזוי ווי דער שטודיע איז באזירט אויף באנקראטן בלויז פון יאר '01, וואס מיינט אז עס איז נאך נישט קיין פולקאמע שטודיע. אבער איין אנאליז אין '96, האט אויך געוויזן אן ענליכע שאצונג אין א אויבערפלעכליכן שטודיע. יא אז 57 פראצענט פון די באנקראטן פאסירן צוליב מעדיצינישע אורזאכן, אבער האט אויך געגעבען א העכערע ראטע פאר אנדערע אורזאכן ווי פינאנציעלע פראבלעמען, ווייניג קרעדיט, דזשאב פארלוסט און נאך. o.

אריבער צו א גרויסן פאבריק וועלכע געהערט און ווערט אנגעפירט דורך א פרייען בעל הבית, א מחלל שבת ויום הכיפורים להכעיס, וועלכער דארף - מצד ההלכה און מצד פראקטיק - נאכגעקוקט ווערן מיט פיל מער חשד ווי א גוי (עיין יורה דעה סי' קיח), איז זיכער נישט אויסגעהאלטן זיך צו פארלאזן מיט דעם אויף יעדן מענטש וואס ס'וועט זיך אים אמאל פארגלוסטן צו מאכן קלף.

למעשה לעבן מיר שוין ליידער יא אין א צייט וואס ס'עקזיסטירן שוין ביטערע פראבלעמען וואס זענען נאר א רעזולטאט פון דעם וואס די פירמעס קענען טון וויאזוי ס'קומט זיי אויס גרינגער אן צו דארפן אפגעבן דיין וחשבון פאר'ן רב וואס איז פאראנטווארטליך. עטליכע עדות/שאפטן פון באגלויבטע עדי ראי' זענען פארגעלייגט געווארן בכתב און בעל פה פאר די חשוב'ע רבנים שליט"א וועלכע זענען דערציטערט געווארן פון וואס זיי האבן געהערט.

די חשוב'ע רבנים הגאון'צ און אנערקענטע מורי צדק שליט"א האבן טאקע אונטערגעשריבן דעם "קריאת קודש" ווי ס'איז שטרענג אויפגעפאדערט געווארן פון די פאבריקאנטן אז זיי זאלן אנעמען א השגחה מעולה, און זיי האבן צוגעלייגט א ווארענונג אז די רבנים וועלן נאר רעקאמענדירן אזעלכע פארמעט וואס האט אויף זיך א השגחה.

דער "לשון חכמים מרפא" אינעם נוסח פונעם "קריאת קודש" איז זייער אינטערעסאנט און באלערנד, ממילא וועלן מיר דאס אראפברענגען ככתבו וכלשונו.

"קריאת קודש" לבעלי המפעלים לעיבוד קלף:
"נדהמנו לדעת שחלק גדול של ספרי תורה, התפלין והמזוזות נכתבים על קלפים המתעבדים כיום בבתי בורסקי של מחללי שבת ר"ל וע"י פועלים נכרים (!), ואף הקלפים המתעבדים במפעלים של שומרי תומ"צ, רובם ככולם אין עליהם שום פיקוח בי"ד או השגחת רבנים מוסמכים (!) בו בזמן שבזמנינו אופן עיבוד הקלפים המפעלים מורכב מכמה וכמה שאלות וביניהם כאלו המעכבים את

געווארן צו הגאון האדיר און פוסק הדור בעל "שבט הלוי" שליט"א וועלכער האט געענטפערט דערויף בכתב אז ס'איז א געוואלדיגער און דרינגענדער "תיקון עולם" איינצופירן אזא תקנה וויבאלד אן א השגחה קען דער פארמעט זיין פסול בתכלית; אויך האט ער אפגעשריבן לענגערע בירוורים לגבי די שאלות וואס מ'האט אויסגעשמועסט ביי דער אסיפה לויט ווי ס'איז שוין געדרוקט אין זיין ספר שו"ת שבט הלוי חלק י (יורה דעה סי' קעג, קעד און קעה).

וויאזוי ס'האבן זיך אנגעפאנגען די השגחות אויף פארמעט

די בילדער פון די דעמאלטיגע אסיפה, ווי אויך ציטאטן פון וואס מ'האט דארטן גערעדט, זענען דעמאלט נאפרסס געווארן אין די חרדי'שע צייטונגען, ווען די לייענערס - וועלכע האבן ביז דאן געמיינט אז פארמעט ווערט באשאפן פארטיגער הייט - זענען צוערשט געוואר געווארן אז ס'איז בכלל פארהאנען אזא זאך ווי אויסארבעטן פארמעט, און האבן צוביסלעך אנגעפאנגען צו פארשטיין אז דאס דארף ווערן געמאכט לשמה אונטער א השגחה מעולה.

הרה"ח וסופר מומחה ר' דוד ליב גרינפעלד שליט"א דער מייסד און יושב ראש פון "ועד משמרת סת"ם", וועלכער האט מיט עטליכע צוואנציג און דרייסיג יאר צוריקגעשטעלט די קבלות און אויסגעהאלטענע תפלין און מזוזות, און אזוי אויך איינגעפירט השגחה און כשרות אין די רצועות-פאבריקן - איז דערנאך גלייך אראפגעפארן קיין ארץ ישראל און ארויפגעאנגען צום בית דין פון דער "עדה החרדית" וואו ער האבן איבערגעגעבן פאר די רבנים הגאון'צ שליט"א אן ערשט-האנטיגער באריכט איבער דער נארוואס אפגעהאלטענער אסיפה, און אויך דעם נארוואס אונטערגעשריבענעם "קריאת קודש" וועלכער איז אויסגערופן געווארן צו די בעלי בתים פון די פאבריקן.

די "עדה החרדית" האט איבערגענומען די באריכטן מיט גרויס סאטיספיקאציע, זעענדיג אז די רבנים

וואס וואס מ'טוט און פארברייט זאל זיין אזויווי ס'באדארף-צו-זיין על צד היותר טוב.

די דאזיגע פירמעס האבן אויך אפטיילונגען פון די גאר מהודר'דיגע "עבודת יד" קלף, וואס איז ריכטיג כשר לכל הדעות. און לויט ווי זיי געבן איבער, קען מען ביי זיי האבן זייער גוטע עבודת יד קלף, ס'איז אבער דרינגענד וויכטיג צו באשטעלן גענוג פון פאראויס.

די פירמע "ארגענטיא קלף המהודר" וועלכע האט שוין דאן געהאט דעם הכשר פונעם "בי"ד דקהל הרדים בוענאס איירעס", און זענען באקאנט מיט זייערע פיל חומרות און הידורים אין הלכה, האבן לויט'ן בקשה פון די רבנים אנגענומען א לאקאלע השגחה, און זיי טראגן היינט אויך די השגחה פון "התאחדות הרבנים".

די רבנים באטראכטן לעזונגען פאר זי שאלה פון מאשין

אויסשמועסנדיג ביים "אסיפת הרבנים" אלע ענינים וואס זענען נוגע קלף, איז געווען א ספעציעלער מדובר איבער דער שאלה וואס באקומט לעצטנס מער און מער פראמינענץ אין עולם התורה בכלל, און אין עולם הסת"ם בכלל, דאס איז די שאלה צי מ'מעג ניצן דער כח פון לעקטריציטעט אויף צו מישן די סיד כדי אויסצוארבעטן די פארמעט.

די שאלה איז געבויעט אויף די ווערטער פון די גדולי הפוסקים אשר מפיחם אנו חיים. די פוסקים רעדן אין א צייט ווען ס'איז נישט געווען צו טרעפן קיין אידן וואס האבן זיך אויסגעקענט אין דער ארבעט פון אויסארבעטן פארלאזן אויף דעם וואס א איד האט אריינגעלייגט די עורות אין סיד לשמה, און דערנאך האט להבדיל דער גוי ארויסגענומען די עורות, זיי אויסגעצויגן, און געטאן דאס איבעריגע וואס ס'פעלט זיך אויס. דעם גוי וואס האט צוגעענדיגט די ארבעט, פלעגט מען אן-צו-זאגן אז ער זאל דאס טאן "לשמה".

דער היינטיגער מצב איז נישט דומה צום דעמאלטיגן צוליב דריי ערנסטע

(בפרט די וואס האבן קיין אייגענע און מאכן דאס ביי די גויים אן קיין איבערזיכט פון א רב) אז א איד א שומר תורה זאל אנצינדן דעם מאשין און אינזינען האבן "לשמה", אין אזא פאל איז דאס א פראבלעם אפילו לויט די מתירים פון מאשין מצות און ציצית.

דערפאר איז דאן ארויסגעהויבן געווארן די פירמעס וואס מאכן יא אלעס אליין מיט די הענט, דורך אנשים יראים ושלמים וועלכע האבן אינזינען אלעס צו טאן "לשמה".

דער גאון שבט הלוי שליט"א שרייבט אין זיין תשובה אז כאטש מ'קען טרעפן עטליכע צירופים מתיר-צו-זיין אזעלכע פארמעט, טאר מען זיך נישט פארלאזן דערויף. ערשטענס, ווייל מ'איז נישט מתיר אזא זאך פאר "כלל ישראל" וועגן אזעלכע היתרים'לעך אבער דאך האט מען פרובירט צו טרעפן א תקנה פאר די וואס קענען דאס נישט צושטעלן, צוליב דעם וואס זיי מאכן א גרויסע קוואנטום אויף איינמאל און מ'דארף פשוט געוואלדיגע כחות צו קענען דרייען דעם מיקסער. דער יו"ר פון "ועד משמרת סת"ם" איז אויפגעקומען מיט עטליכע פלענער וויאזוי די מאשין-פארמעט-פירמעס זאלן קענען פאררעכטן זייערע סיסטעמען מיט מינימאלע הוצאות, און זיי זענען פארגעלייגט געווארן פאר די רבנים וועלכע האבן צוגעשטימט אז די דאזיגע פלענער זענען אויסגעהאלטן לויט דער הלכה, און זיי וועלן זיין א גרויסער הילף אויף צו ברענגען דעם ענין לידי תיקון.

אויף דער עצה פון די רבנים הגאונים שליט"א וועלן מיר נישט ארויסגעבן די דאזיגע פלענער, וויבאלד די רבנים המכשירים שליט"א דארפן קענען שוקל זיין וועלכע ס'איז דאס

דער ציבור איז ברוך השם זייער ערליך, און געט שטארק אכטונג אויף זייערע מעשים, און דערפאר פאדערן זיי זייער רעכט צו באקומען אויסגעהאלטענע און מהודר'דיגע פארמעט פאר דאס געלט וואס זיי באצאלן - פאר זייערע ספרי תורה. תפלין און מזוזות.

אזוי זאגן עדות צענדליגער סופרים און סוחרים וואס שרייבן אדער פארקויפן גרעסערע קוואנטומען פון סת"ם, אז די ערשטע שאלה וואס די קאסטומער פרעגן בעת'ן קויפן די ג'ת"ס איז - און מיט רעכט - צי דער פארמעט אויף וואס זיי זענען געשריבן געווארן פארמאגט אויף זיך א רבינישער הכשר. די דאזיגע פירמעס וואס פראדוצירן פארמעט אונטער א השגחה מעולה זענען אויך א גרויסע וואוקס אין איינקונפט, וויבאלד זיי פארקויפן פיל מאר שחורה, בפרט זעט זיך אן זייער שטארק דער פארלאנגט פאר עבודת-יד-קלף.

לויט ווי מ'הערט יעצט, מאכן שוין עטליכע גרויסע פירמעס ערנסטע תיקונים אין זייערע פאבריקן, כדי צו ווערן א טריט נענטער צו א פולשטענדיגער השגחה, וואסנדיג אז דאס וועט שטארק הייבן זייער יערליכן איינקונפט. ועשיית ככל אשר יורוך.

הערל קאריר מלבוש פארלאנגט פאר אנטווערפענער עירוב קאנטראלער

(פארזעצונג פון זייט 11)
לעבן נישט געזען אַזא סאַרט ערלויבעניש".
נאָך עטליכע טעלעפאָן קאָולס האָט זיך דער סטאַנציען שפּע געמוזט מודה

זיין אַז ער האָט געמאַכט אַ טעות. ער האָט אבער געבעטן די קאָנטראָלערס צו גיין אָנגעטאָן מיט דעם ספּעציעלע קאָנטראָקציע וועסטעל מיט די שאַרפע געלע פּאַרב. צוליב זיכערהייט.